

Gemeente Renkum

Raadsvoorstel

Verantwoordelijk team

Interne Dienstverlening

Zaaknummer

2025-017940

Datum

10 maart 2026

Portefeuillehouder

A.A. (Arend) Meijer

Raad d.d.

27-05-2026

Onderwerp

Nieuwe programma-indeling

Beslispunten

Vaststellen nieuwe programma-indeling.

Samenvatting

Bij de start van iedere raadsperiode stelt de raad een programma-indeling voor die periode vast. Vanaf de Begroting 2027 gaan we werken met programma's in plaats van producten om zo meer focus aan te brengen en sterker te kunnen sturen op hoofdlijnen. Dit komt ten goede aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Voorliggend voorstel gaat over deze nieuwe programma-indeling.

Aanleiding

In de Financiële verordening (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Renkum 2025) is in artikel 2 vastgelegd dat de raad bij de start van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die periode vaststelt. Bij de vaststelling van deze verordening is besloten dat we vanaf de Begroting 2027 gaan werken met programma's in plaats van producten. De belangrijkste reden hiervoor is dat we meer focus willen aanbrengen en sterker willen sturen op hoofdlijnen. Een minder omvangrijk P&C-document zorgt ervoor dat de hoofdlijnen duidelijker naar voren komen, zonder dat de raad eerst door uitgebreide detailinformatie hoeft te zoeken. Hierdoor kan de raad tijdens de behandeling van de stukken beter het juiste gesprek voeren en wordt zijn kaderstellende en controlerende rol versterkt.

Inhoud

Op basis van de hierna aangegeven keuzes, stellen wij de onderstaande programma-indeling voor:

Samen leven	Meedoen	Zorg	Veiligheid, toezicht & handhaving	Levendigheid	Omgeving	Duurzame samenleving	Buiten gewoon goed	Samen werken	Financiën
1A Collectieve voorzieningen	1I Minima	1G Maatwerkvoorzieningen Jeugd	1E Zorg en Veiligheid	2J Ondernemen en bedrijvigheid	2A Ruimtelijke Ontwikkeling/ Omgevingswet	2G Milieu en duurzaamheid	2E Verkeer	3A Dienstverlening	4A Algemene middelen
1B Onderwijs	1J Inkomensvoorziening	1H Maatwerkvoorzieningen Wmo		2K Recreatie en toerisme	2B Wonen	2H Energie en klimaat	2F Landschap, natuur en landgoederen	3B Dorpsgericht werken (excl. Inwoners-initiatieven)	4B Belastingen
1C Sport en bewegen	1F Integratie, participatie incl. opvang Oekrainers (nu in 1E)			2L Kunst, cultuur en cultuurhistorie	2C Bestemmingsplannen/ omgevingsplannen		2I Dierenwelzijn	3C Organisatie en bedrijfsvoering	4C Overige algemene dekkingsmiddelen
1D Gezondheid					2D Omgevingsvergunning		2M Water en riolering	3D Huisvesting/ gemeentehuis	4D Onvoorzien
3B Inwonersinitiatieven							2N Afvalverwijdering en -verwerking	3E Samenwerkingsverband	4E VPB
							2O Groenonderhoud	3F Goed bestuur	
							2P Wegen, straten en pleinen		
							2Q Bos en natuurbeheer		

Kader

Om tot een nieuwe programma-indeling te komen zijn de volgende kaders gehanteerd:

Maximaal aantal programma's	Maximaal tien en minimaal drie programma's. De nieuwe indeling moet het voor de raad mogelijk maken om te sturen op hoofdlijnen. Voorbeelden uit het land laten zien dat dit mogelijk is bij drie tot tien programma's.
Omvang programma's	Minimale omvang van de lasten van € 1 miljoen. We streven zoveel als mogelijk naar een evenwichtige verdeling van de programma's. Waarbij de moeilijkheid van/ gemeentelijke invloed op een programma niet altijd samenhangt met de omvang van het programma in euro's. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat er programma's worden gevormd die (veel) minder dan 1% van de omvang van de begroting omvatten.
Verantwoordelijkheid	Eén verantwoordelijk leidinggevende per programma. Dit betekent dat de programma-indeling zoveel als mogelijk aansluit bij de indeling van de organisatie. Daar waar meerdere teams betrokken zijn, besluit het MT welke teamleider hoofdverantwoordelijk is.
Huidige productindeling is leidend	De huidige productindeling vormt een logische groep van taken. Het is niet nodig deze op te splitsen. Voor de nieuwe programma-indeling kijken we hoe we de huidige producten kunnen groeperen om te komen tot een nieuwe indeling.
Eenduidig doel per programma	De producten die samen een programma vormen moeten bijdragen aan een eenduidig doel.

Argumenten

Alle scenario's voldeden aan de criteria maximaal aantal en omvang programma's. Er is gewerkt met de huidige productindeling. Daarbij zijn kanttekeningen geplaatst bij de volgende producten:

- 1E Zorg en veiligheid: voorstel om het onderdeel opvang Oekraïne af te splitsen van de klassieke veiligheidstaken
- 2I Dierenwelzijn: voorstel om dit product, gezien de omvang, onder te brengen bij een ander product.
- 3B Dorpsgericht werken: voorstel om dit product op te heffen, omdat het om een werkwijze gaat. Voorstel is daarnaast om de inwonersinitiatieven onder te brengen bij de algemene voorzieningen.
- Vastgoed: In scenario 4 wordt voorgesteld om alle onderdelen met betrekking tot vastgoed en accommodaties in een afzonderlijk programma te plaatsen. Dat gaat dan om (onderdelen van) de producten onderwijs en sport en bewegen. Voorstel is om dat niet over te nemen, maar te benadrukken dat vastgoed ten dienste staat van andere programma's.

Vervolgens zijn de verschillen tussen de 5 scenario's in beeld gebracht en zijn argumenten toegevoegd voor en tegen de voorgestelde indelingen. Rekening houdend met het vastgestelde kader (met name verantwoordelijkheid-en eenduidig doel per programma).

We hebben daarbij de volgende afwegingen gemaakt:

- *Algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen in afzonderlijk programma's*: Enerzijds is sprake van een belangrijke wettelijke samenhang tussen de algemene voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen. Anderzijds zijn de doelstellingen verschillend; algemene voorzieningen moeten het gebruik van maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk voorkomen. Ook de doelgroep is verschillend; algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk, voor maatwerkvoorzieningen is een toewijzing nodig. Door alle algemene voorzieningen samen te voegen, benadrukken we dat deze voorzieningen gericht zijn op zelfstandig meedoen. Om die reden is er gekozen voor een programma met algemene voorzieningen (Samen leven) en programma's met maatwerkvoorzieningen (Zorg)
- *Afzonderlijke programma's voor Maatwerkvoorzieningen op Jeugd & Wmo en maatwerkvoorzieningen op inkomen en participatie*. Alle maatwerkvoorzieningen volgen een soortgelijk proces. Bij inkomensvoorzieningen, minima en participatie ligt de focus op een andere doelgroep dan bij WMO en jeugd. Daarnaast resulteert samenvoeging tot een (te) grote portefeuille. Om die reden stellen we voor om hier twee programma's van te maken, namelijk Zorg en Meedoen.
- *Veiligheid als afzonderlijk programma*: In de uitvoering is er veel overlap tussen zorg en veiligheid. Toch hebben de 'klassieke veiligheidstaken' een afzonderlijk doel. Daarnaast onderscheidt dit programma zich doordat dit tot de portefeuille van de burgemeester hoort.
- *Economie, Recreatie & toerisme, Kunst & cultuur als zelfstandig programma*: Deze onderdelen van de begroting hebben deels een sterke relatie met het sociaal domein en op andere delen met het ruimtelijke domein. Onderling hebben zij een eenduidig doel en versterken zij elkaar. Daarom stellen wij voor om, ondanks de beperkte financiële omvang, te kiezen voor een zelfstandig programma.
- *Eén programma voor RO, wonen & omgevingsvergunning*: We zien een sterke samenhang tussen de taken die gaan over de inrichting van de gemeente en de taken van de

Onderwerp

Nieuwe programma-indeling

Datum

10 maart 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

4 van 6

omgevingsdienst. Hoewel de omgevingsdienst ook taken heeft op het gebied van milieu, ligt er een belangrijke taak voor bouw. Dit past goed bij RO & wonen.

- *Eén programma beheer openbare ruimte inclusief Afvalverwijdering en – verwerking, Verkeer en Landschap, natuur en landgoederen:* Alle taken die te maken hebben met het beheer van de openbare ruimte voor onze inwoners hebben een vergelijkbaar doel. Afvalverwijdering is grotendeels een beheertaak en past daar goed bij. Voor verkeer geldt dat er een grote samenhang is met het beheer en onderhoud van de wegen. Het onderdeel Landschap, natuur en landgoederen heeft een belangrijke relatie met het onderhoud van het groen. Om die reden hebben we deze taken toegevoegd aan het programma Buiten gewoon goed.
- *Milieu, duurzaamheid, Energie en Klimaat als zelfstandig programma:* De warmtetransitie, maar ook andere aspecten van duurzaamheid worden de komende jaren politiek zwaarder. Daarmee vinden wij het passend om dit als één programma te zien.

Het voorstel is aan de auditcommissie toegelicht door de ambtelijke organisatie. De auditcommissie heeft een aantal punten aan de orde gesteld:

- Er is gesproken over de voorgestelde indeling. Voor- en nadelen van alternatieven zijn besproken. Ook kwam het verminderen van het aantal programma's aan de orde. Dit is mogelijk. Echter, op basis van de aangedragen argumenten stellen we de genoemde negen programma's voor.
- Er zijn vragen gesteld over de titels van de programma's. Wanneer de raad n.a.v. het nieuwe raads-/coalitieakkoord andere titels wil, dan is het mogelijk dit nog te wijzigen.
- De huidige paragrafen blijven bestaan. Zo blijven bijvoorbeeld de ontwikkelingen binnen het grondbedrijf, de risico's die we lopen en de beheersing daarvan zichtbaar voor de raad.
- De raad kan binnen de nieuwe indeling nog steeds de aandacht vestigen op belangrijke highlights. Dit kan, net als nu, door deze onderwerpen onder het kopje 'wat doen we speciaal in het begrotingsjaar' weer te geven. De perspectiefnota vormt de input voor deze 'highlights'. Over de voortgang hiervan wordt gerapporteerd in de P&C-cyclus. Ook goede (beleids)indicatoren kunnen hierbij, net als nu het geval is, een rol spelen.
- Er is behoefte aan training hoe je de P&C documenten kunt gebruiken bij je rol als raadslid en het op hoofdlijnen sturen. De auditcommissie heeft hierbij opgemerkt dat het belangrijk is om dit onderwerp goed te borgen in het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad.
- De programma-indeling wordt vastgesteld voor 4 jaar. Voorstel is om aan het einde van die periode een evaluatie uit te voeren. We stellen voor de volgende aandachtspunten bij deze evaluatie te betrekken:
 - De raad kan meer focus aanbrengen en sterker sturen op hoofdlijnen.
 - De raad kan tijdens de behandeling van de stukken beter het juiste gesprek voeren.
 - De kaderstellende en controlerende rol van de raad wordt versterkt.

Bij haar overwegingen benadrukt de auditcommissie de complexiteit van het onderwerp en het belang dat het voor de organisatie uitvoerbaar blijft. De auditcommissie kan zich vinden in voorliggend voorstel.

Onderwerp

Nieuwe programma-indeling

Datum

10 maart 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

5 van 6

Alternatieven

Andere programma-indelingen zijn mogelijk. Op basis van de argumenten tegen en de, wat ons betreft, minder zware argumenten, is echter tot voorliggend voorstel gekomen.

Ook is het mogelijk dat de raad nog andere titels voor de programma's aandraagt, b.v. naar aanleiding van de titels in het nieuwe coalitieakkoord.

Aanpak/Uitvoering

In het verleden besliste de raad formeel bij de perspectiefnota over de nieuwe programma-indeling, maar omdat de tijd tussen de vaststelling van de perspectiefnota en het aanbieden van de begroting aan de raad zeer kort is, is het niet wenselijk dat er op dat moment nog grote wijzigingen worden doorgevoerd in de programma-indeling. Om die reden verzoeken we de raad in april hierover een besluit te nemen. Hierdoor kunnen we de nieuwe, evt. gewijzigde, programma-indeling tijdig technisch aanpassen in de verschillende applicaties en opnemen in de Perspectiefnota 2026-2030 en vervolgens de Begroting 2027.

Participatie

In het voortraject hebben betrokkenen uit de organisatie tijdens een werksessie verschillende scenario's met elkaar bedacht. Op basis hiervan is voorliggend voorstel tot stand gekomen.

De auditcommissie heeft in relatie tot de Financiële verordening een adviserende taak richting de raad. Op 24 februari heeft de auditcommissie het voorstel van het college, in een gezamenlijke sessie met de ambtelijke organisatie, behandeld. De bevindingen van de auditcommissie zijn opgenomen in voorliggend voorstel.

Communicatie

Na vaststelling wordt de nieuwe indeling intern gecommuniceerd en opgenomen in de Perspectiefnota 2026-2030 en vervolgens de Begroting 2027.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

Samenhang met andere beleidsvelden

Niet van toepassing.

Werelddoelen

Niet van toepassing.

Bijlagen

Niet van toepassing.

Onderwerp

Nieuwe programma-indeling

Datum

10 maart 2026

Zaaknummer

2025-017940

Pagina

6 van 6